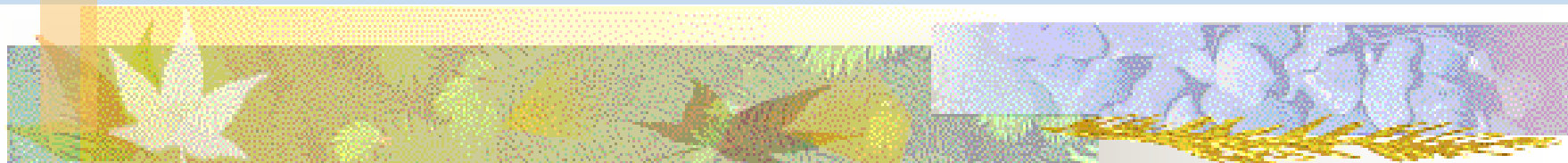

Perspektívy slovenského poľnohospodárstva v európskom kontexte

(„Zdravotná prehliadka“ Spoločnej
poľnohospodárskej politiky)

Dr.Eva Porubänová,

September 2008

„Zdravotná prehliadka“ (Health Check) – účel a dôvody

- Overenie účinnosti reformy SPP z r.2003
- Hľadanie možností zjednodušovania administratívy a prispôsobenie nástrojov pokračujúcej liberalizácii medzinárodných trhov a rastúcej medzinárodnej konkurencii
- Nebude zásadne reformovať SPP
- Nebude iniciovať zmeny v rozpočte do r.2013
- Posilní presun prostriedkov z I.do II.piliera

Komunikácia

- Program Zdravotnej prehliadky oznámila EK v novembri 2007
- Konzultácie s jednotlivými členskými štátmi a príprava legislatívnych návrhov - termín do apríla 2008
- Schvaľovanie návrhov v Rade
- Oficiálna komunikácia o nastolených témach - termín jeseň 2008

Obsah „Zdravotnej kontroly“

- Úplné zrušenie odloženia pôdy („SET-ASIDE“)
- Osobitná platba na energetické plodiny
- Zrušenie čiastočne zviazaných platieb
- Nahradenie Jednotnej platby na farmu (SFP) Jednotnou platbou s paušálnou sadzbou (SPS)
- Zavedenie rovnakej sadzby Jednotnej platby na plochu pre všetky členské štáty
- Zavedenie národného spolufinancovania Jednotnej platby na plochu

Obsah „Zdravotnej kontroly“

- Zvýšenie minimálnej výmery oprávnenej pôdy / minimálnej výšky priamej platby na farmu
- Stanovenie stropu priamych platieb na 300 tis. EUR/zavedenie degresie platieb
- Zvýšenie povinnej modulácie na 10%
- Zrušenie kvóty na mlieko od r.2015
- Zrušenie exportných náhrad
- Zánik trhovej intervencie

Obsah zdravotnej kontroly

- Rozpočtová disciplína
- Riadenie rizika
- Klimatické zmeny

Úplné zrušenie povinného odloženia pôdy „Set aside“

- Návrh Švédska a organizácie COPA-COGECA – hospodársky rok 2007/2008 /0% set aside
- Zachovať dobrovoľný „set-aside“
- Negatívny dopad na biodiverzitu kompenzovať rozšírením agroenvironmentálnych programov
- V SR sa „set-aside“ neuplatňuje (pri platbách SAPS a Jednotnej platbe na regionálnom základe stráca svoje poslanie)
- Umožňuje zvýšenie výmery pestovania olejní v EÚ 27 o cca 3 mio.ha pre neplatnosť obmedzenia z Blair House(limit 800 tis.ha)

Osobitná platba na energetické plodiny

- Podpora v súčasnosti 45 EUR /ha je spochybnená dostatkom iných ekonomických a agrárno-politických stimulov pre produkciu obnoviteľných zdrojov
- Podpora v súčasnosti limitovaná na 2 mio. ha v rámci EÚ 27
- Zrušenie by prispelo k zjednodušeniu administratívy priamych podpôr
- Francúzsko presadzuje zachovanie súčasného stavu

Zrušenie čiastočne zviazaných platieb

- EK presadzuje trend „odväzovania priamych platieb (podpora trhovej orientácie farmárov)
- Úplné odviazanie platieb podporuje: Švédsko, Dánsko, UK, Holandsko
- Možnosť zachovať 25% platieb na plodiny na ornej pôde podporuje: Španielsko, Francúzsko
- EK uznáva význam 100% zviazanej platby na dojčiace kravy
- Francúzsko a Poľsko presadzuje postupnú adaptáciu pri rušení zviazaných platieb

-
- EK odporúča uplatnenie čl.69 Nariadenia 1782/2003 (použitie národných zdrojov na ciele opatrenia na podporu farmier, kvalitu výrobkov, environmentálne hľadiská a pod.)

Náhrada Jednotnej platby na farmu(SFP)Jednotnou platbou s paušálnou sadzbou(SPS)

- Historický princíp priamych platieb je do budúcnosti neudržateľný(kompenzácia príjmových dopadov Mc Sharryho reformy z r.1992)
- EK navrhuje zavedenie Jednotnej regionálnej platby(flat rate model)

Zavedenie rovnakej sadzby

Jednotnej platby na plochu pre EÚ 27

- Návrh Švédska a Lotyšska na zjednotenie sadzby Jednotnej platby na plochu (znamenalo by vyrovnanie podpory poľnohospodárstva na celom území EÚ)
- Návrh dvojzložkovej JP :
 - prvá zložka - jednotná sadzba pre EÚ27
 - druhá zložka - individuálne zohľadňovanie implementačných nákladov na dodržiavanie zákonných požiadaviek na hospodárenie

Zavedenie národného spolufinancovania Jednotnej platby na plochu

- EK nebude podporovať návrhy na povinné ani dobrovoľné spolufinancovanie (narušenie jednotného trhového prostredia a tým prakticky zánik SPP)

Zvýšenie minimálnej výmery oprávnenej pôdy/minimálnej výšky priamej platby na farmu

- Následkom odviazania platieb narástol počet malých žiadateľov o platby(50-100 EUR)
- Návrh na obmedzovanie administratívnych nákladov zvýšením limitu minimálnej platby/minimálnej výmery oprávnenej plochy(min.1ha)

Stanovenie stropu priamych platieb na 300 tis.EUR/zavedenie degresie platieb

- Návrhy už pri reforme SPP r. 2003
- Opatrenie bolo zamietnuté(nerovnomerný postih - ČŠ s určitou štruktúrou fariem)
- Veľké farmy a veľkí vlastníci inkasujú neprimerane vysoké podpory(80% podpôr inkasuje 20% žiadateľov)

S opatrením nesúhlasí: Nemecko, Česko
a UK

Zvýšenie povinnej modulácie

- EK predkladá návrh na zvýšenie PM o 1% (z 5% na 6%) na rok 2009 a postupné navyšovanie o 1% ročne na 10% v r.2013
- PM neznižuje príjmy malých fariem(do 5000 EUR)
- Zvýšia sa zdroje pre PRV o cca 1mld. EUR ročne – súlad s trendom posilňovania II.piliera SPP
- Nesúhlasí:Nemecký roľnícky zväz
- Súhlasí :Lotyšsko s podmienkou obrátenia pomeru prerozdelenia prostriedkov v prospech nových ČŠ

Zrušenie kvóty na mlieko od r.2015

- Návrh na zrušenie kvóty je prijatý
- Návrh súboru opatrení, ktoré budú zmierňovať dopad na farmárov v horských a znevýhodnených oblastiach, kde je produkcia mlieka nosným sektorom
- Návrh na postupné znižovanie intervenčnej ceny a postupné zavádzanie zvyšovania kvóty
- EK navrhuje uplatnenie čl.69 Nariadenia 1782/2003(vyčleniť 10% NZ z JPF pre konkrétne typy fariem)
- Zdržanlivé stanovisko:Nemecko,Rakúsko

Zrušenie exportných náhrad

- EK prakticky odsúhlasila návrh v Dohe (rokovania WTO o liberalizácii svetového obchodu)
- Návrh získal všeobecnú podporu – priaznivý vývoj cien (obilie, maslo, sušené mlieko)
- Otvorená je diskusia o časovom postupe

Zánik trhovej intervencie

- Formálne rozhodnutie o zrušení tých intervenčných opatrení(napr. bravčové mäso),ktoré sa už dlhodobo neuplatňovali
- EK avizovala snahu o zrušenie intervencie na maslo a sušené mlieko(zrušenie kvôty na mlieko)

Rozpočtová disciplína

- Do schváleného rozpočtu do r.2013 EK nebude zasahovať
- Znížená potreba prostriedkov na exportné náhrady a intervencie ušetrí zdroje na financovanie platieb NČŠ (Rumunsko, Bulharsko)
- Nepredpokladá sa spustenie mechanizmu finančnej disciplíny t.j. krátenie podpory EÚ15

Riadenie rizika

- Riešenie otázky tvorby nástrojov riadenia rizika
- Klimatické zmeny a redukcia intervenčného systému zvyšuje riziko trhových výkyvov s možným dosahom na príjmy poľnohospodárov
- Návrhy riešení:
 - vytvorenie spoločných rizikových fondov spolufinancovaných farmármi a NV
 - poistenie úrody s príspevkom z verejných zdrojov

Klimatické zmeny- vplyv na rozhodovanie o nástrojoch SPP

- Efekty a vplyvy klimatických zmien vyhodnotila EK v Zelenej knihe
- KZ spôsobujú kolísanie produkcie – je ohrozené celosvetové zásobovanie potravinami, zosilňuje sa tlak medzinárodnej konkurencie, liberalizácie obchodu a ovplyvňuje pokles počtu obyvateľstva
- KZ ovplyvnia výšku úrod, lokalizáciu rastlinnej výroby, počty zvierat, opúšťanie pôdy a zníženie príjmov

-
- EK navrhuje nasledovné opatrenia:
 - zefektívniť hospodárenie s vodou
 - ochranu vodných zdrojov
 - ochranu pred povodňami
 - zachovanie vyváženého ekosystému krajiny
 - „Zdravotná prehliadka“ SPP je príležitosťou na aktualizáciu a prispôsobenie podporných schém novej realite

ĎAKUJEM ZA POZORNOST!